

Büvészkedés a költségvetés körül.

Tyler népszövetségi biztos jelentésében drasztikus intézkedéseket követel a költségvetési kiadások leszállítására. Az ellenzéki körök viharosan helyesel ehhez, és a népszövetségi pénzügyi szakértő nimbuszába kapaszkodva, erőiesen követeli a kormánytól, hogy átmenet nélkül, egyszerre 150—200 millió pengővel csökkentse a költségvetés kiadási oldalát. Mintha ez olyan egyszerű, könnyű dolog volna és csakis a kormány akaratán, vagy nem akarásán múlna! Csakhogy az a baj, hogy az ellenzéki vezetők óvatosságot eltitkolják, miképpen képzelik is tulajdonképpen ezt a radikális leszállítást. Mit és mennyit akarnak csökkenteni a kiadások közül? A kormány világosan körvonalozta a maga álláspontját ebben a kérdésben. Semmi esetre sem kapható az államháztartás kiadásainak olyan redukciója, amely a gazdasági élet megcsappant teljesíthetőségét, a munkaalkalmakat, a fogyasztást, a forgalmat még az eddiginél is veszedelmesebben megbénítaná, a szociális nyomort növelné, gazdasági vérkeringést még lomhábbá tenné és végeredményben az állami bevételek alakulására is hátrányosan hatna.

Ezzel szemben már most az ellenzék kötelessége, hogy egyenként megjelölje, mely kiadásokat óhajt törölni, vagy lényegesen csökkenteni, és ezen az úton 150—200 millió megtakarítást elérni. Pedig enélkül az ilyen radikális csökkentés hirdetése nem egyéb porhintésnél és szemfényvesztésnél. Tessék nyíltan kiállni a közvélemény elé és egyenként megjelölni azokat a kiadási tételeket, amelyeknek törléséből egy ilyen nagy, a jelen-

legi költségvetésnek csaknem negyedrészt kitevő csökkentés elérhető volna.

Ugy-e bár: elsősorban a személyzeti kiadások nagyarányú leszállítása kellene ahhoz, hogy ekkora kiadási csökkentés egyáltalán szóba is kerülhessen. Hiszen a személyzeti kiadások a közigazgatási költségvetés 53 százalékára rugnak. Ilyen arányú személyzeti kiadásbeli megtakarítás csakis az állami alkalmazottak létszámának hirtelen nagymérvű csökkentésével és ezenfelül megmaradt tisztviselők fizetésének újabb súlyos leszállításával volna keresztülvihető. Ezt akarja az ellenzék? Mert ha ezt nem akarja, úgy ki van zárva az általa követelt kiadási redukció. Tessék tehát nyíltan odaállni az ország elé és hirdetni a tisztviselők elbocsátását és újabb fizetés-redukcióját, valamint a nyugdíjak további leszállítását. És tessék vállalni az ezzel feltétlenül járó népszerűtlenséget.

De bármily mértékben történene is tisztviselőelbocsátások, végzetes B listázások, és a tisztviselői járandóságokat bármennyire is leszorítanak a létminimum színvonalára alá, ebből még mindig nem állna elő a kiadásoknak ez a követelt 150—200 millió csökkentése. Ehhez még a dologi kiadások is további lényeges leszállítása volna szükséges. De mit jelentene ez? Először is igen sok intézménynek a beszüntetését, vagy legalább leépítését, és ezzel kapcsolatosan kereseti és munkaalkalmak feladását. Ilyen nagyarányú dologi kiadásbeli csökkentés jelentené az iskolák egy részének bezárását a tanszemélyzet szélsőkeresztésével a klinikák és kórházak megszűn-

tetését, vagy az áptak számának lényeges leszállítását a kulturális intézmények leépítését, a vasutak lerongyolódását, nagynevű állami intézmények lezüllesztését, a beruházási tevékenység abszolút megállítását, az utak leromlását. Egy szóval Magyarországnak kulturális jogállamból balkáni színvonalra lesüllesztését. Akarja-e ezt a tisztelt ellenzéki vezérkar: igen-e, vagy nem? Itt nyíltan színt kell vallani. Itt nem lehet tovább kietelni. Vagy vállalja az ország elbalkánizálódását, vagy abbahagyja a drasztikus redukció követelését! De odaállni az ország elé és nagy gárral hirdetni a költségvetés kiadási oldalán egy ilyen radikális csökken-

tés lehetőségét, viszont elhallgatni, hogy egy ilyen redukció mit jelentene a gyakorlatban, milyen borzalmas következményekkel járna szociális, gazdasági és kulturális hatásaiban: ezt a kétszínű játékot büntetlenül tovább üzni nem lehet. A költségvetés en block leszállításának hirdetésével népszerűséget ha használ, de a valóság feltárásával egybekötött népszerűtlenséget nem vállalni: ezt a magyar népjózsága és politikai érzéke nem veszi be. Nyílt kártyákkal becsületes játékot kérünk. Elég volt ebből a széltoló büvészkedésből, amelynek épeszü ember nem ül fel többé.

Szuronyerdőben...

Mottó: Amerre most járunk
köröskörül erdő,
Szurony-erdő, ezer halált termő.
Végvári.

Amerre most a Magyar Sors utja kigyózik... köröskörül szuronyból van az erdő, tör pengéből az ág.

Ezer esztendőnk alatt talán csak egyszer volt ennyire kétségbeesítő, de ugyancsak ennyire nem bánom a magyar élet. — Talán Mohács előtt volt annyira nem törődöm, annyira sorsát nem látó, szétesett, lásult a magyarság. — De nem akkor talán mégsem volt ennyire széthulló a magyar erő, melynek csak egy Szülejmán félelmes hadával kellett megbirkóznia; míg ma nem is egy, hanem ki tudja hány Szülejmán vezeti roppant seregét, pusztító erejét, Csonka-Magyarországot hitét vesztett, pártos harcha feledkező népe felé, hogy új mohácsi sikokon lerítse le örökre, ezt a mégis csak nagyrahívott fajtát.

Hogy mi is van körülöttünk s mily veszély fenyeget, arra most kevesen ügyelnek. Fő csak az, hogy az ember minnél jobban pártoskodjon, ellenzékiek legyenek s szidja a kormányt lehetőleg minden bájért. Hiszen igaz, hogy egyetlen lehetőségünk a felhalmozódott keserűség levelezésére, mégis nem szabad, hogy látá-

sunkat a pártvillongások, osztálycsaták heve teljesen elhomályosítsa s elveszítsük szemünk előtt a távoli nagy nemzeti célokat, amelyek — be kell, hogy lássuk — mégis csak előbbrevalók minden párt-eszménél, pártpolitikai előnyénél.

Roppant kényelmes dolog kritizálni s roppant hálás szerep ellenzéki magatartásnak lenni. Amúgy snajdigul megmondani a kormánynak, még most is oly népszerű dolog Magyarországon, mint valaha régen, amikor még Bécs volt, Monarchia volt s a széles határok között lehetett veszekedni Béccsel a magyar önállóságért.

Azóta hej — sokat változott a világ. A Monarchia-béli Nagy-Magyarországhoz önállóbb (?), de Csonka-Magyarország lett, melynek ugyan már nem kell Bécs ellen harcolnia a magyar önállóságért, de kell száz más pusztítóbb erővel megbirkóznia, hogy állami és nemzeti létét biztosítani tudja új ezer évre.

Igaz, száz sebünk van! Elviselhetetlen közterhek alatt roskadozunk. Gazdasági életünk szinte a haldoklás utolsó kinyát szenved. Magas a bankamat, alacsonyok a mezőgazdasági termények árai, úgyhogy az előbb felvett adósságát nem bírja fizetni a magyar gazda. A munkanélküliek száma nyugtalanítóan nagy s

„A MUNKA” TÁRCAJA

Vigyázni kell a beszédre.

Hogy idegenben is mennyire kell vigyázni arra, mit mond az ember azt részben saját káron, részben más kárára tanultam meg. A háború alatt bolgár földön két olyan esetnek voltam szemtanúja, melyet nem egyhamar fogok elfelejteni.

Az első egy Dunamenti kis bolgár városkában történt.

Az oláhok egyik nap csendben maradtak, nem lődöztek át a Dunán a másik partra. Ezen az estén végre nyugodtan sétálhattunk a gyéren kivilágított főútcán. A hajóparancsnoksághoz csak kevesen voltunk nagyarak beosztva, így aztán nagyon összetartottunk. Minden-hová együtt mentünk.

A mozi elé érve, azt mondja Winkler barátunk:

— Menjünk bel!
— Aztól függ, mit adnak, — szólta.
— Akármint nem érdemes megnézni!
— Ne okoskodj, gyérünk be, akármit adnak is! — vetette ellene Kovács Kornél, a fesa hajókadét. — Hisz már megpenézedünk az unalomtól.

Erre az ellenérve én is beadtam a derekam. Bementünk. Odabent vágni való fűtettel keveredő keserűség szorogott. Meg kell érteni, hogy a mozi nagyon patriarkális volt berendezve, mint az egész bolgár közélet. Szabad-

volt dohányozni és pincér szolgálta fel az italt. Minden pad támlája mögé deszkát szereltek fel, azon tartották a vendégek a poharakat, üvegeket, meg egyéb szórakozási eszközeiket.

Ha már mindenki dohányzott, mi sem maradtunk kivétel. Elővettük cigarettatárcáinkat, kiraktuk a deszkára és kegyetlenül füstöltünk.

Mialatt a lepedőn — izgalmas kalandok közepette — talán már hatodszor öllözött át Rocambole, a cimercs gazember, azalatt szép csendesen mellém telepedett egy bolgár főhadnagy. Némán tisztelgett s mi ugyanolyan némán viszonoztuk az üdvözlést. Tovább nem is tördeltünk vele. Nagyon lekötött a film.

Rocambole éppen most készült elkövetni valamilyen újabb hajmeresztő gáztettet. A látogatók lélekzetet visszafojtva lesték minden mozdulatát. Szomszédom a bolgár tiszt ebben a pillanatban kinyújtotta a kezét a deszka felé, hogy tárcájából friss cigarettát vegyen. Eltérítette az irányt s a következő percben a földön feküdt az egész cökmök. Ahány cigarettát csak volt a tárcában, annyi felé gurult a lábunk alá, szanaszétjével.

Kötelező udvariasságból lehajoltam, hogy segítségére legyek, de közben meg nem állhattam, hogy jó hangosan kifejezést ne adjak méltatlankodásomnak.

Hogy lehet valaki ilyen ügyetlen! Ép most zavar meg, amikor oly érdekes a képi...

— Ilyen hólyag — tódította Winkler, mert neki is segíteni kellett. Kovács

csak egy szót dörgött a szerencsétlen áldozat felé:

— Bivaly!...

A bolgár tiszt mozdulatlan arccal vette át az összeszedett cigarettákat és illendően megköszönte ékesbolgárnyelven:

— Blagodarja!

Továbbiakban már nem is akartunk öklmérc hederíteni, de majdnem leestünk a székről, amikor egy cigarettát véve két ujj közbe, udvariasan felém fordult és megszólalt a legtisztább magyarsággal:

— Kérek egy kis tüzet!

... A Rocambole film végét nem vártuk meg...

A másik eset Szófiában, a kies bolgár fővárosban zajlott le. Hivatalosak voltunk valamilyen bolgár nemzeti ünnepélyre, melyet előkelő közönség jelenlétében a Nemzeti Színházban tartottak. Molnár barátommal ketten képviseltük a magyarságot. Földszinti ülőhelyet kaptunk, közel a színpadhoz. Nagy áhítattal hallgattuk a tüzes szónoklatokat, magasan szárnyaló szavakat, de — sajnos — nagyon keveset értettünk belőle.

Szünetben azzal szórakoztunk, hogy a diszes publikumot nézegettük és kritizáltuk. Mindenki volt megjegyzésünk, hasonlatunk. Mi türes-tagadás nem nagyon válogattuk meg a kifejezések módját.

Egyszerre megakadt a szemem egy csinos, barna leányzón. Titokban megböktém Molnár barátomat:

— Nézd azt a barna szépséget!

Molnár odanézett és csettintett a nyelvvel.

— Ejnye, de csinos! — konstataulta le kellő szakértelemmel.

— Úgy látszik egyedül van, mert senki sem foglalkozik vele.

— Meg kéne vigasztalni előadás után! — javasolta Molnár.

— Megreszkírozod a kosarat? — ugrattam a lobbánékony fiatallembert.

— Mit, kosár! — fölénykedett — Ki van zárva! Akinek ilyen gyönyörű, sokat ígérő szeme van, az nem osztogat kosarat a magamfajta legénynek!... Nézd, hogy rajtuk felejtette a szemét!

— Tényleg, folyton rajtuk járt a szeme. Mintha csak megértette volna a megjegyzéseket. Figyelmeztettem is Molnár:

— Ne olyan hangosan! Hátha megérti, amit mondasz és a végén meg megsejtődik!

— Ugyan ne beszélj bolondokat! Hiszen nincs az egész színházban még egy ember, aki magyarul tudna.

— Nana! Én már láttam ilyen csodát!

— Abszurdum. Ez az arc tisztára bolgár. Nézd azt a fekete haját, azokat a fekete szemeket! Ilyeneket csak itt Balkánon találhatsz!

Molnár talán folytatta volna a hangos megjegyzéseket, de ekkor megszólalt a zene, a nézőtér elcsöndült. Egyfelvénas hazafias szindarab következett, melyből megint nem értettünk semmit. Pedig szép lehetett, mert a publikum szünet nélkül tapsolt.

nem csökken, sőt szaporodik! Gazdák, iparosok, kereskedők, munkások és tisztviselők egyaránt panaszkodnak az élettelenségre, az alacsony árak, keves munkabér, fizetés miatt és meg van a bajlódásuk arra, hogy minden bajt a kormányt találgatják hibáztatják. Elfelejtik, hogy milyen szegényes lehetőségei vannak a Csónakosrázsi kormányának Trianon megalkotásában, szegénységében, kiszolgáltatottságában a bajok elhárítására!

Igaz, hogy minden apró bajunk nem irható Trianon számlájára; lehet e viszont nagyobb bajosságot elképzelni annál a kárnál, mely úgy hazai, hogy a világ minden államában lehet munkanélküliség, lehetnek tömegesen nagyvagyonok, becsúszott bankházak, felzámoló részvénytársaságok, adóssághoz vergődő farmerek, fizetéseketlen kereskedők és gazdák stb. stb. csak éppen itt Magyarországon nem. Itt legyen béke, boldogság, duzzadó pénztárca stb. A földkereskedés minden államában lehetnek pusztító gazdasági orkálok. Amerika, Anglia, Németország, Franciaország, Kanada, Brazília, Japán, a hatalmasok és gazdagok éppen úgy, mint az úszulított Cseh-Szlovákia, Jugoszlávia, stb. mind-mind küzdhetnek gyűlösk bajokkal, vergődhetnek a kétségbeesés és tehetetlenség közvilágai között, egyedül csak a mi birkánk legyen biztonságos, békés, derűs, boldog, napfényes csendes vizeken, mag a többi népekkel a szennyos hullámok itéleti erővel paskolják végig.

Mi magyarok, e ketrecméretek között boldogságot követelünk a kormánytól és kézzel vagyunk támadni ha a Magyar Bírka számára nem talál egy Ararat bagyot.

Nem utolsó helyen hibáztatandó az sem, hogy a létezünkkel mindég külföldre sandítunk, onnan várva az egyre későbbi segítséget abban az áron sem jöhet. Így még ma is nagyon sokan vannak Magyarországon, akik azt hiszik Németországot felől fog felkelni számunkra a Nap. Ezek a magyarok talán nem is sejtik, hogy Németország felől a legnagyobb veszedelem leselkedik ránk a hogy Németországtól mi magyarok csak rosszat várhatunk.

A német politikának régi törekvése eljutni Bagdadba a Dunavölgyén át. Furcsán hangzik, de cáfolhatatlan történelmi tény, hogy Németország nem az ellenség Franciaország felé szeretne volna határait kitolni, hanem példátlan hálátlan-sággal, mifelénk a szövetségesek felé s rajtuk keresztül igyekezett gazdasági hatalmát Bagdadig kiterjeszteni. Ha ez a terv sikerül, akkor mi teljesen elvesztjük politikai és gazdasági önállóságunkat s közönséges gyarmattá leszünk a német imperiumnak. E tervüket a németek a háború kitörése után nyíltan hangoztatták. Egy Spiehoffi Artur nevű német tanár így ír a német aspirációkról: „Egy gazdasági érdeklődés megalkotása az északi tengertől a perzsa öböléig majdnem kétszáz éves, csendes, ki nem mondott célja a német külpolitikának. Majd így folytatja: „És valóban Németországra nézve ebben az irányban van az egyetlen lehetőség, hogy bezárkózott helyzetéből Európa közepében levegőt nyerjen egy

összefüggő gazdasági területet a nagyhatalmak között és függetlenül álljon az alkalmak? Ma d a háborús áldozatokra célzva így ír tovább: „Nem tekintve a saját lakóhely védelmét egyetlen siker mely a szörnyű háborús áldozatoknak megváltása, az volna, ha Németországnak sikerülne politikailag szabad kezet nyerni a céloknak megvalósítására.”

Tehát azért, hogy mi becsületből egy négy éves vereséget szörnyűséggel vállaltuk magunkra, halálból nemzeti önállóságunkat akarta megszüntetni. Ehhez hasonló erkölcsi alacsonyagot keveset ismer a történelem.

Azt gondolhatta volna az ember, hogy Németország mar békében igyekezett Magyarországnak, mint szövetségesnek mezőgazdaságát hatalmas kivitelével a teljesíthetőség legmagasabb fokára fejleszteni, nehogy majd egy esetleges kűbeztetés a központi hatalmakkal szemben alkalmazható legyen. De hogy tette ezt. Ellenkezőleg igyekezett elfojtani, gazdasági tehetetlenségben tartani a szövetséges Magyarországot a „wallenbruder”, hogy majd alkalmas pillanatban annál könnyebben lehessen rajta átgázolni, primitív szerkezettel birtokba venni. Ime egy példa: 1885-ben a német vámmentes kivételében a magyar lisztkivitel 310.000 q-ról 150.000 q-ra esett. 1895-ben pedig állategészségügyi kifogásokkal 300.000 db. sertéskivitelünket egy csapásra kizsírították, úgy hogy a következő évben csak 6000 darabot tudtunk kivinni. És így tovább... Ettől a Németországtól, mely ilyen alávaló tudott lenni gazdaságában, hatalma delelő pontján velünk szemben akkor, amikor szövetségesei voltunk; ma még kevesebbet várhatunk. A békeszerződés Nyugat felől lezárta a sorompót előtte, de meg mit is keresne a Nyugat felé? Az évszázados törekvést a Keletre való jutásnak tervét mért adná fel épen az a Németország melyet már egy szövetségeses ügye nem leszítet épen akkor, amikor gazdálalt a Dunavölgye... Rendezetlenségével szinte kitalálta magát... Most lehetne legbiztosabban birtokba venni a Dunavölgyet s eljutni rajta keresztül India kapujáig. És itt van a kérdés, a dunavölgyi kérdés összekapcsolása a magyar kérdéssel. Kelet nagy kérdése Közép-Európa problémájával szorosan összefüggnek. Itt a Duna medencéjében dőlnek el talán azok a nagy világpolitikai kérdések is amelyek a világháborút kihozták... Mirának történelmi szerepe vár e nagy kérdések megoldásánál. Nem vagyunk egészen kis pont, mint sokan hiszik. Kis ponttá csak akkor leszünk, ha elfeledkezünk önmagunk idején rendbeszédni, ha készülvén, tétlenül török üllésben „partipolizálva” várjuk be a végzetet, mely Németországtól közeledik felénk!

És ha még figyelembe vesszük azt is, hogy az apró dunai imperialisták az új hatalmasságok szuronyai és ágyúcsövei meredeznek ránk, akkor be kell látnunk, hogy nincs nagyobb vétek Csónakosráziban a pártoskodásnál, szétszóródásnál.

A jelen pillanatban csak örülni lehet annak, ha a Sors egy tetterős lértit vezérelt országunk kormányához, ki vi-

jegyzéseket, amiket a teremben tettünk, de nem hittem volna, hogy megérti, amit mondom!

— És ez jogom arra, hogy valakit a nyelve begyére vegyem?

— Nem jogom, de jól esett kományon szembenézni egy ilyen szép leánnyal!

A leány elpirulva mosolyodott el. Szent lett a béke. Megengedte, hogy bemutakozzunk és hazakísérjük. Megtudtuk róla, hogy Bellának hivják s születésével néhány hónapja Szófiában laknak.

Molnár Ali másnap hiányozott a megszokott kártyapártiról. Harmadnap is. Egy héten nem láttuk. Csak aztán tudtuk meg, hogy minden szabad estéjét Bellánaknál töltötte.

A dolog vége szerelem és házasság lett. Amikor a fiatal pár tudomra adta elhatározását, nem állhattam meg, hogy egyet ne csúpjak által!

— Kellott ez nekem? ... Vigyáztál volna a nyelvedre, most embeled volnál, mint a madár! ...

Bella dussogva vágott vissza: — Nem hallgat! Maga sem jobb a Deáké vázánál! ... Egyetértek majd maga is megfogja a nyelvét ilyenformán! ...

Hogy ott állt akkor az igazán Figyél.

lágosan látja a célt, a magyar öncélúság eszméjét. Tíz esztendő alatt nem volt még aktív magyar politikus, ki világosabban, határozottabban járult volna meg a kibontakozás útját Csónakosrázsi Gyulának. Aron csodás vezére nincs az ő kezében sem. A székelyből vizek lakoztatni — jól tudjuk — ő sem tudhat, de tiszta szándéka felől — ahogy multjából következtetni lehet — nyugodtak lehetünk. — Kritizálósja neki is akad, de kinek nem? És ugyan ki tudna itt csodákat mivelni? Ki lenne még különb, bátrabb, magyarabb? Nem tudni!

Magyarországon ebben a helyzetben a legidősebb politika a pártoskodás politikája.

Most össze kell fogni az erőket. Sok idő nincs! Mire a Német óriás lábraáll, készen kell lennünk, mert akkor végünk van!

Vagy tanuljunk, mint egykor Mohácsnál, hogy ki legyen a sereg vezére (?) s közben elfelejtjük, hogy sereg így nem is lesz?

Nem érünk rá pártoskodni. Erőt kell mutatni, Európá bízalmát megnyerni. Kell, hogy mi legyünk a dunai népek vezérére. Nekünk kell adni egy magyar koncepciót a dunai kérdés megoldására Európának!

Most kell, hogy a nagy magyar téli picike tüzei találkozzanak s egy nagy magyar máglyává egyesülve minden idegen rongyot elégeessenek. Magyarok! Most nagyon kell az egység!

Petróczy Gyula.

Farsang.

A farsang egyidős az emberi élet irótt és rajzolt emlékeivel. Természetünkben gyökeredzik az a tulajdonságunk, hogy szeretünk küzködeink és napi gondjaink közepette könnyíteni hangulatunkon, el akarjuk felejteni kellemetlenségeinket és a „vigan lakozással” felüldülni. Ugy is sokkal több a küzköde-sünk, mint az örömeink.

Az elpolgárasodás és a társadalmi keretek kialakulása lassankint bizonyos hónapokra korlátozta a farsang napjait, amelyeken még a legzserényebb és legszükségesebb viszonyok között élő ember is talál módot arra, hogy legalább egyszer elszórakozzék vidám poharazással, társasággal, vagy pedig táncol. És ez így is van rendjén. Ugy sincs egyenlőség a földön, — kit dédelgető tenyerén hordoz a sors, kit pedig elejtett. Legalább egyszer évente — ha viszonylagosan is — eltűnik közülünk ez a különbség. Akik pedig elkeseredésükben lázognak e hagyományos és szinte már kötelező mulatozás ellen, ne feledjék el, hogy ez nemcsak esztelen pénzszórás, hanem gazdasági szempontból is szükség.

A mai pénztelenségben ugyanis, amikor mindenki a pénz forgalmának kétségbeesett csökkénéséről panaszkodik, örülnünk kell, ha van ilyen alkalom, amikor tömegesen cserél gazdát a pénz, ami egyben olyan fellendülést okoz, hogy megéri az egész ország gazdasága. Termelő, iparos, kereskedő és munkás egyaránt látja hasznát a farsangnak és ha ehhez még hozzávesszük, hogy a vidáman lakozónak is jól esik a „hámból való kirugás”, igazán nem tiltakozhatunk ellene.

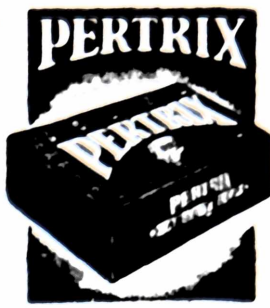
Akik pedig a szomorú gazdasági helyzettel és a munkanélküliség számának ijesztő szaporodásával érvelnének, az előbb elmondottak szerint, szintén tévednek. Akiknek olyan az anyagi viszonyok, hogy tud kötenni, kötelezettséget teljesíteni farsangban is, amikor — nem a pénzszórásról, hanem tehetőségének határait közzé — szórakozik és az ilyen ember ne törődjék az esetleges gáncoskodással, mert sokkal többet használ a köznek így, mintha élére állítaná a garast. Éppen a kellemetlenségektől való féltelést árt legtöbbet a forgalomnak, amiből pedig hasznunk van mindnyájunknak.

A régi béke világában nem tűnt fel ilyen élesen az az ellentét, mint napjainkban. Akkor nagy általánosságban mindenkinek meg volt a módja kisebb nagyobb farsangolásra és éppen arra néztek ford szemmel, aki — bár tehetett volna, — visszahúzódott és megöröklődött. Az okos és gondolkodó ember véleménye ma sem lehet más. Természetünk egyenesen megköveteli a mórázkodást és helyesen értékelte az érdekünk is azt taná-

Felülmul-hatatlan teljesítményben

Sav- és szalmiák-mentes

Mindenütt kapható!

csolja, hogy farsangoljon, vigadozzék mindenki, akinek van módja és akad alkalm. Így legalább könnyebben elviseljük saját életünk terheit és megkönnyítjük másét is.

Hírek és különfélek

Köszönetnyilvánítás. Hála szívvel mondunk köszönetet a HONSZ szigotárjani elnökének, valamint megboldogult férjem volt baktársainak és mindazoknak, kik lelejtésetlen jó barátok és adóspánk elhunyt alkalmából részvételükkel fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak. Örv. Trágl Györgyné és gyermekei.

Helyreigazítás. Krajcsovics Gyula a zászlószög megváltása fejében nem 1 pengőt, hanem 10 pengőt adományozott. Elírás következtében történt hibáért szíves elnézést kérjük. Zászlószög megváltása fejében utólagosan még adományoztak: Hón Nagy Lajos 3 és Kurutz Lajos 1 pengőt, somlyói K. Kőr.

A „Mancs” szigotárjani osztálya hála szívvel nyugtázza a városi menházban leantartott ingyenes levelezésióra Légrady Béla és neje ömélősságai által ujjabb adományként küldött 10 zsák burgonyát.

A frontarcosok karácsonyi ünnepé dec. 18-án a hat. körben. Végre 18-án, sikerült a frontarcosoknak egy megható, szép karácsonyi ünnepélyt rendezni. Az ünnepélyen megjelentek a helybeli helyőrség képviselői, a város előkelőségei és vagy 300 frontarcos. A bányadalárda szívbemarkoló éneke után dr. Vilmon Gyula városi tiszti főorvos komoly, mélyveretű beszédében a jelen szomorú, nehéz helyzetét vázolta. Szívesen, szomorú, szép szavai könnyekig megindították a hallgatóságot. A boldogemlékü, háromszínű-kokárdás, dalos mulat idézték fel ezután. Az öreg csontok vigassága” egyszerű előadói, élükön Wanka Dezsőnével. Kraft Ali bátyákkal, Szabó Istvánnal és Hegedűs Gyulával. Molnár László gimnáziumi tanár zárószavait a jövőbe, a szebb, a boldogabb jövőbe vetett hit és az azért való lelkes munkáigérete halotta át. Az ünnepélyt ezután a bányadalárda gyönyörű, Vilmon Richárd mesteri dirigálása éneke fejezte be.

A szigotárjani Ipartestület szívesen ünnepeltem Krifel József a tehetséges szonon énekes működését az alábbi magart „Beköszöntő”-vel üdvözölte az új esztendő:

Emberék, asszonyok, leányok és gyerekek
Fülig tátott szájjal ide figyeljétek.
Hogy az új esztendő ime beköszöntött
Az ember szívébe reményeket lőltött —
Hogy hátha tán mégis sokkal jobb lesz
[mint volt,

Hogy az is élni fog, aki még meg nem kötött.
Hogy az új éven át mindenki vigyorgjon.
Senkinek a gyomra többé már nem korog.
Termeljen sok szemet Szigotárján Dorog.
Hogy a forgalmi adó többé már nem korog.
Mindenki dolgozik, hiszik majd a pénztár.
S csak a végrehajtó lesz majd munka
[mélkül.

„A mi igazságunk milliónyi sor sző
Nem lehet tovább is félrevetett borás
A lejárt esztendő legyen az utolsó
Hogy a kenyér drága és a baba olcsó!
Nincs itt hiány kézben, nincs itt hiány
[szében.

De amit tenni kell tegyük meg egészen.
Az iparoség áll, a munkára készen.
Így legyen az idő s hűvösök egy is létező.
Hogy ne csak a gondból vagyunk ki a
[fáradság.

Hogy a kormányra is majd jövevények
[jövésnek.

Kevesebbet eszünk és többet csináink.
Mert ha soká így tart, nem tudjuk kivárni.
Ami minhet illet az iparoságot
Timaróczyval az előjáróságot
Járjon velük áram, a jótét, az élet
Kíváncsok önkéntek egy boldog új évet.

Vége lett az előadásnak. A szép ismeretlen előttünk indult a zsúfolt padokból, de mi addig furakodtunk, míg megelőztük. Még egy pillantást akartunk rá vetni, mielőtt eltűnik az ismeretlenség homályában. Jobbról-balról felálltunk az ajtó mellett. A kifelé ösztönözéssel együtt ő is felénk sodródott. Hosszan szemünkbe mélyesztette tekintetét, de egybékén arcának egyetlen izma sem rebbent. Elhaladva előttünk, mi is megindultunk, szorosan a nyomában. Nem tehetünk tán két lépést sem s a barna szőpég, lejtő vízszíndörög felénk, megmozdult.

— Köszönmé a bókakati!

A magyar szó hallatára majdnem a földbe gyökerezett a lábunk. Mire magunkhoz tértünk, már membe előttünk törtetett. Keményen oldalba böktem Molnár.

— Most aztán megadta nekünk! ... Mondtam, hogy vigyázz a nyelvedre! ... Alaposan bíráltál mindketőnkkel! Melyet kimagyarázkodni!

Molnár Ali néhány pillanattal hamarabb rágt a szájánál, de aztán erőt vett magán. Utánnézett a leánynak. Alig tudtam vele lépést tartani. Elérve a leányt, udvariasan megállítottam.

— Bocsián mag a nyelvedre mag-

Chorin Ferenc dr. a GyOSz. elnöke.

Chorin Ferenc dr. nyilatkozata.

Röviden jelentettük már, hogy a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége m. hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésen Chorin Ferenc dr. felsőházi tagot, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. elnök vezérigazgatóját elnökévé választotta, alig néhány nappal azután, hogy a magyar gazdasági élet egyik leghatalmasabb oszlopa, a Kereskedelmi Bank elnökévé választotta.

Büszkén adunk erről hírt olvasóinknak, mert a városunkat létrehozó nagy bányavállalat után, de sok más szálánál is magunkénak valljuk Chorin Ferenc dr.-t. Edesatyja városunk diszpolgára volt még élt s emléket Salgótarjánban számtalan intézmény őrzi. Születésétől el volt kötelezve Chorin Ferenc dr., hogy nagy örökségét, amely a magyar közéletben és gazdasági életben vezérszerepet jelentett, tovább fejlessze. Mindnyájunk által ismert tények bizonyítják, hogy a súlyos örökség, méltó kezébe került. E megpróbáltatásokkal teljes években Chorin Ferenc dr. vállalatit világviszonylatban is elismerésre méltón vezette, fejlesztette. Nem csoda, ha Magyarország legfontosabb gazdasági testülete rátekintett, amidőn új vezére volt szüksége. Páratlan szaktudás, nagy látókör, gyors határozóképeség, bőséges emberismeret s mint Salgótarján, bányászvilága bizonyítja: mély emberi érzése a GyOSz élén is nagy dolgokra fogja képessé tenni.

Kötelességet teljesítünk, amidőn Salgótarján társadalmi nevében e helyről is üdvözljük s érdekes elgondolásaira fényt vető, egyik újságíró előtt a GyOSz. elnökévé választása alkalmából tett, mindnyájunkat érdeklő nyilatkozatát alábbiakban közöljük:

— Amidőn edesatyám örökébe lépve, a GyOSz elnöki székét elfoglaltam, tudatában voltam annak, hogy a jövőben a magyar gyáriparral fokozott feladatok várnak, különösen akkor, ha valóra akarjuk váltani a nemzeti öncélulagnak azt a gondolatát, amelyet Gömbös Gyula miniszterelnök politikai és gazdasági programja alapjául tűzött ki. Talán fölösleges kijelentem, hogy a magyar gyáriparnak és a GyOSz-nak minden tagja mélyen átérzi a miniszterelnök elgondolásának nagy horderejét s minden törekvése oda irányul, hogy e kormányelnöki program megvalósítását elősegítse.

Nekem és mindannyiunknak, akik a magyar gyáripár fejlesztése és előbbrevitele érdekében dolgozunk, az a meggyőződésünk, hogy a világpolitika mai adottsága mellett a magyar nép feleslegét csak az iparban találhatunk megfelelő elhelyezkedést, csak az ipar utján juttatható kényérhez a fellökök és elhelyezkedni vágyó fiatalok és oldható meg az a nagy kérdés, amely az „ifjúság problémája” néven él a köztudatban. Ha áll ez a tétel, aminthogy annak igazsága el nem vitatható, úgy erősíteni kell a magyar ipart és fokozni annak teljesítőképességét.

— Tisztában vagyok azzal, hogy, sajnos, ma a gyáripár nem számíthat a közvéleménynek arra a rokonszenvére, amely minden alkotótevékenységnek egyik legfőbb előfeltétele és alapja, mert az ösztönöz újabb alkotásokra és viszi előre a gazdasági élet hullámverésén keresztül az alkotásokra törekvők hajóját. Ha kutatom e népszerűtlenség okát, úgy mindenképp azokban a súlyos gazdasági viszonyok között találom meg, amelyeknek nyomozható terhe alatt az egész ország és az agrártermelés szenved. Sajnos, ma már a gazdasági kölcsönhatásnál fogva a magyar gyáripár helyzete sem rózsásabb, hiszen látjuk, hogy a vállalatokban inkorporált vagyoni miképpen zavarodik össze napról-napra. Mindazonáltal emberileg érthető, ha a nagy nyomor közepette sokaknak úgy tűnik fel a gyáripár, mintha a szegénység vámszedője volna. Pedig merem állítani, hogy ez a feltétele abszolút nem állja meg a helyét.

— De azt sem lehetne rossznéven venni, sőt a magam részéről igen kíváncsún tartanám, ha minden iparvállalat keresne, mert ezzel számos munkásnak tudna nyújtást adni és indirekt hatása megteremtőként volna a gazdasági élet minden ágára. Akik közelebbről ismerik a vidéki iparvállalatok életét, azok

személyes tapasztalásból tudják: mit jelent ma egy iparvállalat létezése, fejlődése, vagy bukása az illető vidék lakosságának megélhetése és egzisztenciális érdekei szempontjából. Mit jelent szociális szempontból s a munkanélküliség és az agrárélethelyzet érdekei szempontjából. Sajnos azonban, ma már kezünkön számláljuk meg azokat az iparvállalatokat, amelyek nyereséggel dolgoznak. Nem szabad elfelejteni, hogy a gyáripár kiadásai rendkívül megsokszorozódtak a technika nagy fejlődése folytán. Oly gyorsan halad a technika, hogy a gépek folytonosan megújításra szorulnak, ha nem akarunk lemaradni a versenyben és retrográd irányzatunkat feltűnni. Ez pedig azt jelenti, hogy hihetetlen mértékben meggyorsult és megnövekedett a leírások szükségessége.

A gép, amely tegnap még a technika haladásának kifejezője volt, ma már — a gyors fejlődés következtében — elavult és használhatatlan lomtári cikké válik.

— Nem szeretnék itt kitérni most mindazokra a nehézségekre, amelyekkel a magyar gyáripárnak meg kell küzdenie. Csúppán jelezni kívánom, hogy a szociális terhek rendkívüli megnövekedése, az államterhek emelkedése, a kapacitás kismértékben való kihasználhatósága a logyaszítás csökkenése folytán, a hitelélet egyre fokozódó nehézségei, a közüzemek versenye mind olyan kérdések, amelyek ólom-súlyként nehezednek az ipar munkájára. És mégis át kell törnünk magunkat a nehézségeken és akadályokon s fogunk összeszorítva kell dolgoznunk, mert itt a nemzetek élet-halálharcáról van szó. És ebben a küzdelemben Magyarország csak úgy tudja megállni helyét s csak úgy tud majd egzisztálni, ha minden nehézség ellenére biztosítani tudjuk a munka folytonosságát és csökkenteni a munkanélküliség számát. Ennél a pontnál kívánunk fokozottabb mértékben bekapcsolódni a miniszterelnök úr munkaprogramjába. A magyar gyáripár mindig az alkotó munka embereiből tevődött össze. Ez a körülmény új erőt ad majd nekünk a további küzdelmekhez és sikerülni fog meggyőzni a széles közvéleményt is arról, hogy a magyar gyáripár nélkül nem képzelhető el a nemzeti élet teljessége. A negyvenes évek tradícióiba nyúlunk vissza ez a mi hitünk és ez a véleményünk talán osztani fogja a mai kor gazdasági élete is.

— Úgy érzem: felesleges külön hangsúlyoznom, hogy — már az edesatyámtól örökölt hagyományoknál fogva — miennyire átérzem a magyar mezőgazdaságnak az ország jövőjére és boldogulására sorsdöntő fontosságát. A GyOSz mindig harmónikusán dolgozott együtt a nagy agrárérdekképviselekkel s csak természetes, hogy ennek a zavarlatlan együttműködésnek további fenntartása és biztosítása a szövetség egyik főfeladata lesz. Mi mindig azt tapasztaltuk, hogy az agrártársadalom megértéssel és szeretettel karolta fel az ipar törekvéseit, viszont a gyáripár is tudja, hogy érdekeit alá kell rendelni a mezőgazdasági érdekeknek, aminthogy a kereskedelmi szerződéseknél is akart és tudott áldozatokat hozni az agrártermelés élelhetőségeinek biztosítása érdekében. — A magyar gyáripárnak mindenkor legszebb tradíciója az volt, hogy minden állásfoglalásában és ténykedésében az egyetemes gazdasági érdekek és célkitűzések vezették és minden kérdésnél ennek a magasabb közérdekségnek a szempontjából bírált el. Ehhez a tradícióhoz a jövőben is hűségesen fogunk ragaszkodni s így vállaltunk munkát talán elérjük a jobb napok felvirradását. Most azonban legfontosabb és leg sürgetőbb a munkanélküliség kérdésének a megoldása. Ez a probléma dörmöböl kapuinkon és minden körülmények között olyan megoldást kell találnunk, amely talán bizonyos elviek megerősítésével a feloldozásával — lehetővé teszi országunk és munkának erőteljesebb tempóban való megindulását.

Magyar-román árucsera egyezmény. A román és magyar kormány képviselői között a karácsony utáni napokban megkezdődött a tárgyalások sorozata, amely január 1-én február 1-éig tartó időtartamra szabályozza a ro-

mán eredetű tűzifa és lúszerek behozatalát Magyarországra. A román kormány legutóbbi kontingentálta a behozatalt és ezért a megkezdés kiterjedt a kontingentálás által érintett magyar áruk kivételére Románia felé.

Halálozás. Trágl György kistrálikos, 75 százalékos hadirokkant a balasgyarmati kórházban meghalt. Hottestét családja hazahozta. Temetése jan. 5-én d. u. 3 órakor volt, nagy részvétel mellett a bányatársulati ravatalozóból. A koporsót hadirokkant bajtársai vitték. A gyászszertartást P. Réz Marián az északi plébánia vezetője vezette. A sírnál Lapsánszky János a Honsz. helyi csoport elnöke megható beszédben búcsúzott a többszörösen sebesült bajtárstól.

A dohány minőségi termelése. A dohánytermelés újjászervezése céljából a pénzügyi kormány több olyan intézkedés életbeléptetésére készül, amely a dohánytermelés minőségét javításra irányul. Mindenekelőtt nagy gondot kíván fordítani azoknak a rendelkezéseknek a betartására, amelyek a dohánytermelésre és kezelésére vonatkoznak. Elhatározta a pénzügyi kormány, hogy az 1933. termelési évben a négy kalasztrális holdnál nagyobb területen dohánytermelők csak olyan nagyságu területre fognak termelési engedélyt nyerni, hogy elhordja legalább 300 köbméter ürtartalmu pajta essék. Dohánytermelésünk egy részének rossz minőségét ugyanis annak lehet tulajdonítani, hogy sok termelő nem rendelkezik a dohány szakzerű kezeléséhez szükséges méretű szárító pajtával. Az említett rendelkezés szigorú végrehajtás esetén bizonyos csökkenés következik be a dohánytermelési területben, de ezenfelül még további területcsökkentések is szükségesek lesznek, ezeket az egyes dohányfajták felhasználási és értékesítési lehetőségének a figyelembevételével különbözőképpen állapíthatják meg. E területcsökkentést a pénzügyi kormány a kerti, muskotály és szuloki dohányfajtákra egyáltalán nem kívánja életbeléptetni, a többi dohányfajtákról pedig a négy holdon és annál kisebb területen termelőkre korlátozza.

Salgótarján m. város polgármesterétől. 234/1933. sz.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezső közséki orvos 1200 pengős alapítványának 1932. évi kamataira pályázatot hirdetek.

Az alapítólevél rendelkezései értelmében az alapítvány évi kamata az alapító halálának évfordulóján, február 23-án két salgótarjáni szegény között osztandó ki. A kamatokra minden salgótarjáni szegény pályázhat. A kérelmek szóban, vagy írásban a város főjegyzőjénél terjesztendők elő.

Pályázati határidő január 31.

Salgótarján, 1933. január 5.

Polgármester.

A Frontharcosok karácsonyjára adakozni szívesek voltak: Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. 1 vagon szén. Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Rt. 20 q. szén. Csenedő tanalostály 8 kg. zsír, 20 kg. bab. Mayer és Ungár cég 25 50 P. értékű szaloncukor. Salgótarjáni Fogy. Szöv. 15 kg. sertésszár. Kohn likőr és rumgyár 2 üveg likőr. Mayer Vilmos 5 kg. sertésszár. Iparosok Szövetkezete 250 kg. zsír. Friedler Samu karácsonyfadísz. László György 24 drb. gyertyatartó. Szenté László kormánytanácsos, Szilárdy István földbírtokos, dr. Polatschek Armin ügyvéd 10—10 P. Pál Dezső, Krajcsavics Gyula 5—5 P. Molnár István bányavezető Mízerfa, Prohászka Jenő pénzügyi főbiztos, Schlattner Károly igazgató, Népbank Rt. 3—3 P. Dr. Förster Kálmán polgármester, Grusz Ferenc, Friedmann Testvérek, Herczog Ede, Hochauer Károly 2—2 P. Az összes adományok értéke természetben és pénzben 385 84 P. Önkéntes adományokból 12 pengő 84 fillér. Ezen adományokból a Szervezőbizottság 24 családot részesített lejenként 500 kg. szénrel, 8 családot a 250 kg. zsírral; 4 családot 2 kg. zsírral és 5 kg. babbal, 1 családot 2 kg. zsírral, 4 családot 1—1 pár cipővel, 1 családot 10 pengő készpénzzel, 2 családot pedig egy hónapig tartó ebédlettel. Azonkívül 70 pengő készpénzt tartalékol a Szervezőbizottság gyorssegélyekre. A nemes, megtört támogatás és áldozatkészség magában hordja a halás köszönetet. A Szervezőbizottság

teradhatatlan munkája megteremtette a kellő hangulatot, melyben a Frontharcos Egyesület megindíthatja hatalmas szervező munkáját egy szebb jövő érdekében. Ezen utolsó munkában vitéz Donász Győző nagy szolgálatot tett a mozgalomnak, hűséges bajtársak közreműködésével együtt.

Meghívó

a Salgótarjáni Frontharcosok Főcsoportjának

1933. év január hó 15-én, vasárnap d. u. fél 3 órakor a Róm. Kath. Körhöz tartandó alakuló

közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Híszkegy.
2. A közgyűlés megnyitása, a központi kiküldöttek üdvözlése.
3. A szervezés eredményének ismertetése.
4. A központi kiküldött az országos frontharcos megvalomról.
5. A vezetőség megválasztása.
6. Elnöki beszéd.
7. Zárszó, mondja a központi kiküldött.
8. Himnusz.

Előkészítő Bizottság.

Nescimus, quid cras futurum sit.

Az új esztendő küszöbén gondolkozva léptem át. Nem volt okom sajnálni az elmúlt évet mégis — tudja Isten — azon már túl vagyok, tisztába vagyok velem mint illyentől már nem is kell félnem. De a jövő! Minden optimizmusunk ellenére egy nagy titok. A titkot borító fátyol csak a napok multával húzódik összebb és összebb, míg 1933. év végén megint látunk mindent, hogy a jövőre újabb homály boruljon.

Eszembe jut egy régi új év, amit egy kórházi ágyon töltöttem. Szép olajfestéses fehér kórház volt, fehér ágyakkal, fehérarcu betegekkel. A legfőbb körűl s az ágyammal szemközt egy lájdas Szűz Mária fej szelvével örködött mindnyájunkra. Szomorú új évem volt! Ma egészségesen sem tudom: nem lesz-e az új esztendő talán az utolsó. Hat akkor belegen. Nem tudtam hinni a jövőben, az életemben. Huszonkét esztendő voltam és milyen szomorú új évem volt! A fájdalmas Szűz Mária fej szánalommal nézte vergődésemet. Megsajnálta. De kit nem sajnált már meg és kin nem segített Mária! Forrón imádkoztam a Szent Szűzhöz. Mikor imámat befejeztem lelkem egy titkos hangján beszélni kezdett hozzám a szentkép. „Ne essél kétségbe, én segítek rajtad. Tudom, hogy nélkülözésben telt el ifjúságod. A nélkülözés gyöngítette meg 22 éves szervezeted ellenálló erejét. Meg 22 évvel zabollatlansága: a nélkülözés mellett az éjszakázások. Ha ezt az imádságot, amit most elfoházkodtal, minden lefekvés előtt elmondod meg fogsz gyógyulni.”

Nagy lázam volt. A kedves nővér lejegyzőlvá vette ki a hőmérőt a hónom alól. De én hinni kezdtem és attól a naptól kezdve gyógyulni. Felfogtam a titokzatos lelki intelem mély értelmét. Minden nap elimádkoztam a kis imádságot. Minden nap, mert minden nap éjféltől kellett lefeküdnöm, hogy minden nap lefekvés előtt elimádkozhassam. Nem maradoztam ki. Erőm, egészségem visszatért. Arra a szomorú új esztendőre való gondolatával, azzal az intelligenciával szívemben léptem át a mostani új esztendőre. A mai fiatalok sokat tanulhat ebből az esetből.

(— th.)

Pályázati hirdetmény.

A Salgótarjáni Róm. Kath. Olvasókör kezelő állásra 1933. év január hó 10-iki lejáratú pályázatot hirdetünk.

Feltételek megtudhatók Lapsánszky János alelnöknél, vagy Fekete Gyula körí pénztárnoknál. Elnökség.

B. U. É. K.

Szűk esztendő
ezerkilencszázharminckettő
nem sajnálunk,
mert jobbat várunk,
jobb magyar újvet
s csak az Isten tudja
az új év vajj' hozza
amire mi vágyunk.

Mégis új barátunk
fogadjuk vig kedvvel
teljék meg a szívünk
tengeri reménnyel,
annyi bánat ért már
annyit csalatkozunk
higgyük: az új évben
jobbra fordul sorsunk.

Nézzünk a jövőbe,
ne pedig a múltba
boldog új esztendőt
kiván im „A Munka”.

Anyakönyvi statisztika 1932.
évről. Születés: fiú élve 189, fiú halva 7, leány élve 172, leány halva 8. Összesen 376. Halálozás: 229 (ebből egy éven aluli: 37), házasságot kötött 148 pár.

Nékám anyakönyvvezető.

Két szoba konyhás ház gyümölcsöskerttel olcsó áron eladó. Bővebbet Pécskő-utca 27. szám alatt Seidner Ignácnál.

Értesítés. Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Fő-utca 26. szám temetkezési vállalatot férjem elhunytával, tovább fogom vezetni. Elvállalok kisebb, nagyobb, egyszerű és díszes temetéseket szolid ár mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri özv. Krájer Andrásné.

Tokajhegyaljai

fajboraimat leszállított áron literenként kiárulom

Aaszubor 1 liter 3:50 P
1928. évi szamorodni bor 1 liter —80 „
1929. —60 „

DOROSNYÁK GÉZA
téli szállóigazgatója
Salgótarján, Fő-utca 65 szám.

Párisi tanulmányut. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének Idegenforgalmi és Utazási Irodája január hó 25-én rendezi gazdaság programjáról közismert 15 napos párisi tanulmányutját. Részvételi díj 320. P. diákoknak 260. pengő. Jelentkezni lehet az Utazási Irodában minden nap d. u. 4—7-ig. [IX. Ferenc körút 38. fsz. 2. Telefon 872—74] levélben is. Érdeklődőknek prospektust és programot díjtalanul küld az Utazási Iroda.

A bankjegyforgalom csökkenése 1932-ben. A Nemzeti Bank december 23-án kiadott kimutatása szerint a bankjegyforgalom ennek az évnél a végén 310.955.575 pengő volt; egy évvel ezelőtt még 375.246.345 pengő értékű volt a bankjegyforgalom. A Nemzeti Bank aranyállománya az év folyamán alig csökkent valamivel és most is megközelíti a százmillió pengőt. A devizaállományban már aránylag nagyobb volt a csökkenés. A válság azonban nem érintette súlyosan a jegybank helyzetét, amit az is mutat, hogy a bankjegyek fedezeti arányai az idei év végén kedvezőbb mint a múlt év decemberében volt.

Egyharmaddal csökkent a múlt évben a világkereskedelem. A Népszövetség jelentése szerint a kereskedelmi forgalom a múlt évben az egész világon rendkívüli arányokban csökkent és az előző évi forgalomnak alig kétharmadára zsugorodott össze. Százalékban kifejezve a csökkenés 33 százalékos volt. Ilyen nagyarányú visszaesés nem fordult elő sem 1931-ben, sem 1930-ban, tehát a válság megkezdése óta egyszer, sem. A világkereskedelem összezsugorodása rövid időn belül sok államban olyan állapotot teremthet, amely már nem biztosítja a legemlékező életstandard fenntartását sem.

A közszállításokra tett ajánlatok illetékének új megállapítása. Miniszteri rendelet értelmében az államnak, állami üzemnek, törvényhatóságnak vagy közszármazásnak ingók eladására, áruszállításra, vagy önálló munka elvégzésére vonatkozó szerződésalkötés iránt tett írásbeli ajánlatok, bármilyen alakban kiállítva, ezután a következő okirati illeték alá es-

nek: ha az ajánlati összeg 50 pengőt meg nem halad, az ajánlat illetékmentes; ha az ajánlati összeg 50 pengőt meghalad, az okirati első ívére 200 P.-ig 1 P. 200 pengőn túl 10.000 pengőig 2 pengő, 10.000—20.000 pengőig 5 P. és 20.000 pengőn túl 10 P. illetéket kell leróni. Az okirati másik és minden többi íve ha az ajánlatot el nem fogadják, illetékmentes; az elfogadott ajánlat második és minden további ívére, amennyiben az ajánlat összege 10.000 pengőn alul marad, ívére, ívenként 2 pengő illetéket kell utólag leróni; az erre szükséges bélyegeket az ajánlattevő az ajánlat elfogadásáról való értesítésétől számított 15 nap alatt köteles a hatóságnál (üzemigazgatóságnál) beszedtetni; a hatóság (üzemigazgatóság) a bélyegeket az ajánlati okmányra felragasztani és a hivatalos pecséttel felbélyegezni köteles. Ha az ívnagság 2000 négyzetcentimétert meghalad, a meghatározott 1 pengő illeték helyett 2 pengőt, az ugyanott meghatározott 2 P. vagy annál több illetéken felül pedig külön 2 pengőt kell leróni.

Gépirást, másolást, diktandót stb. olcsón vállalkoznak lakásokon. Cím a kiadóban.

Keresztény libamészárszékben. Füleki-utca 23. sz. alatt, friss libahus, libamáj, libaszir, fosztatlan toll alldandóan olcsón kapható.

Menetrendváltások. A Máv. igazgatóságtól vett értesülés szerint 1933 január 3-ától az alábbi menetrendváltások lépnek életbe: A Budapest keleti p. u.-ról 23 ó 40 p.-kor induló 320-as és ugyanoda 5 ó 20 p.-kor érkező 319. számú salgótarjáni, valamint a Budapest keleti p. u.-ról 0:04 perckor induló 420-as és oda 5 ó 45 p.-kor érkező 419. számú miskolc-sátoraljai helyi éjjeli személyvonatok Budapest—Hatvan között egyesítve fognak közlekedni. Az egyesített vonat mindkét irány felé közvetlen vonalrészrel Budapest keleti p. u.-ról 23 ó 25 p.-kor indul és oda 5 ó 45 p.-kor érkezik: Budapest—Hatvan között mindenütt megáll.

A pénzügyminiszter 40—50 millió pengőt juttat a vidéki hitelélet felvirágítására. A pénzügyminiszter a vidéki hitelélet megindítására a Pénzügyi Központ útján 40—50 millió pengős hitelkeretet tervez a vidéki pénzügyintézeteknek, amellyel a vidéki hitelpiacot új mozgásba lehetne hozni. Ezzel helyreállna, felvirágulna a vidéki hitelpiac rendes működése.

Az összes fontosabb cikkekre kiterjesztik a forgalmifázist? A pénzügyminisztérium most készíti elő azokat a javaslatokat, amelyek az egész pénzügyi adminisztrációt egyszerűsítik. Ellenőrizhetetlen hírek szerint ez év végéig befejezik a fázisrendszer kiépítését. Január 1-től kezdve a fontosabb cikkekre közlül esetleg csak a fa marad olyan, amelynek a forgalmiadót nem a fázisrendszer szerint kell fizetni. Megszűnnék az általánosítás, mely ellen a forgalom összezsugorodása miatt az utóbbi időben számos panasz merült fel. Reformokat várnak beavatott helyeken az adózás terén is. Itt azonban nem annyira az „anyagi jogszabályok” megváltoztatására gondolnak, hanem csak az egyszerűbb és olcsóbb eljárásra. Az adózás reformját illetően szó van még az adóhivatalok hatáskörének fokozatos csökkentéséről. A kisadózóknál a jövedelmiadóalapot hozzákapcsolják előreláthatólag a föld és házadóalaphoz és ezzel egyszerűsítik az egésznek az adminisztrációját.

Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam nyílik meg leszállított tandíjakkal a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében január 23-án este 7:17 órakor, az intézet Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1, kedden és pénteken d. u. 5—7 óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges űrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők. Igazgatóság.

Csaknem tíz százalékkal olcsóbbodott a múlt évben az élet. Az 1932. esztendőben a létfontartási költségek hónapról-hónapra csökkentek és így végeredményben az életszükségletnél az év folyamán 9-11%-os olcsóbbodás mutatkozik. Az átlagmunka jövedelme volt az élelmiszerek árszáma, amely 17%-ot ért el. A múlt év utolsó hónapján — december hó folyamán — körülbelül fél %-os volt a szakszervezeti tanács statisztikája szerint a létfontartási költségek csökkenése.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
14577/1932. sz.

Tárgy: Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének 1933. évre fogantatosítandó kiigazítása.

Hirdetmény.

Felhívom a város lakosságának figyelmét, hogy a városházán (I. em. 19. ajtó) készletben levő számlalapon 1933. január 1-től január 10-ig vallomást szolgáltathatnak az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazításával kapcsolatban mindazok akiknél a választójogosultság tekintetében változás állott be, akik mindezekig választójogosultságukat nem gyakorolták, bár erre jogot szereztek, illetőleg a választójogosultságot újabban szereztek meg.

Salgótarján, 1932. december 20.

Horváth László s. k.
polgármester h.

Salgótarjáni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

4060—1932. tkv. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Krausz Jenő és Borsodmiskolci és Debreceni „István” Gözmalom R.T. adóvégrehajtóinak Takács Ferenc végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. IX. t. c. 144. 146. 147. §-a valamint az 5610—1931. illetve a 35000—1931. 7. m. számú rendeletek értelmében elrendeli a végrehajtási árverést és pedig Krausz Jenő javára 2400 P. tőkekövetelés ennek 1929. évi augusztus hó 22. napjától járó 10 százalékos kamata, 152 P. 40 f. eddig megállapított per és végrehajtási, a Borsodmiskolci és Debreceni „István” Gözmalom R.T. javára pedig: 1318 P. 50 f. tőke, ennek és pedig 2100 P.-nek 1929. augusztus 22-től 1929. május 24-ig. 2088 P. 51 f.-nek 1929. május 24-től 1929. július 11-ig. 2018 P. 51 f.-nek 1929. július 11-től július 27-ig. 1918 P. 51 f.-nek 1929. július 24-től aug. 30-ig. 1668 P. 51 f.-nek 1929. augusztus 30-tól szept. 11-ig. 1918 P. 51 f.-nek 1929. szept. 11-től 1929. szept. 20-ig. 1768 P. 51 f.-nek 1929. szept. 20-tól szeptember 30-ig. 1718 P. 51 f.-nek 1929. okt. 30-tól 1930. március 8-ig. 1718 P. 51 f.-nek 1930. márc. 8-tól 1931. aug. 21-ig. 1318 P. 31 f.-nek 1931. aug. 21-től járó évi 10 százalékos kamata, 24 P. eddig megállapított per és végrehajtási költség és árverési kérvényért megállapított 62 P. 62 f. költség, valamint a csatlakozottaknak

Zwack J és táai. 542 P. 91 f. Hungária Egyesült Gözmalom R.T. 649 P. 60 f. Gyöngyös-vidéki Gözmalom R.T. 275 P. 47 f. r. 1200 k. tőkekövetelése és járuléka behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíró hatáskörében levő Starján m. városban levő salgótarjáni 297 sz. tkvben A 1 sor, 7441, 1687 hrzi szám alatt foglalt, szántó ingatlanból, melyen az adóterékbizonyítványok szerint egy lakóház is épült. Takács Ferenc végrehajtást szenvedőnek B. 21. sorszáma szerint néven álló illetéke: 10.015 pengő kiállítási árban, mely ingatlan illetőség. Krausz Jenő alapvégrehajtás érdekében 13.300 pengő vételárnál alacsonyabb áron alul. Zwack J és táai, csatlakoztatott végrehajtás érdekében 17670 pengő, 42 fillér vételárnál alacsonyabb áron alul a Hungária Egyesült Gözmalom R.T. csatlakoztatott végrehajtás érdekében 25.255 P. 13 f. vételárnál alacsonyabb áron alul. a Gyöngyös-vidéki Gözmalom R.T. csatlakoztatott végrehajtás érdekében: 30.632 P. 66 f. vételárnál alacsonyabb áron alul, a Borsodmiskolci és Debreceni „István” Gözmalom R.T. alapvégrehajtás érdekében 34867 pengő 84 fillér vételárnál alacsonyabb áron alul el nem adható.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek a tkvi hatóság helyiségében (Vaskapu-utca 1 sz. ajtó 4.) megtartására 1933. január hó 23. napjának délelőtti 11 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket a következőkben állapítja meg:

Az árverési szándékozók kötelesek bányapénzüli a kiállítási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldött letéti, vagy a bányapénznek előlegesen bírói letéti helyezéséről kiállított letéti elismerévenyl a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az aki az ingatlanért a kiállítási árnál magasabb ígértet letti, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiállítási ár százalékát szerint megállapított bányapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Salgótarján 1932. december 9.

Zelenka Ottó kir. íb. elnök.

A kiadmány hitelül:
Szemerédy Lajos
kir. tkvvezető helyett.

Fő-utcán levő sarpház négy ültetbelyiséggel, komfortos nagy lakással olcsón eladó. Tisch Gyulánál.

Egy szoba, konyha, speiz és előszoba azonnal kiadó. Salgótarjáni Takarékpénztár.

A m. kir. állami rendőrség salgótarjáni kapitánysága.
3/12—1932.

Hirdetmény.

A magyar állampolgárok közül mindazok, akik 1933. évben 18-ik életévüket betöltik, kötelesek magukat 1933. január 1-től 1933. január 31-ig a helybeli m. kir. rendőrkapitányságon, a bejelentő hivatalban külön bejelentő lapon bejelenteni. Akik ezt elmulasztják, meg lesznek büntelve.

Salgótarján, 1932. november 17.

A m. kir. rendőrkapitányság vezetője.

SPORT.

Ping-pong.

A Hirsch- és Frankgyári Olvasókör vándordíjas versenye.

Karácsonytól ujévig tartottak a Hirsch- és Frankgyári Olvasókör által, a legjobb helybeli hármas csapat részére kiírt vándordíj mérkőzéseit. Három egyesület hal csapatot küldött harcba a szép díjért, a babérkoszorút tartó iljuéit.

A nagy küzdelemből a SSE „b” csapata került ki győztesen. Valamennyi ellenfelét legyőzte s kétségtelen, hogy a legsebbe és legeredményesebb játékok mutatta a népes mezőnyben. Eredményei különösen figyelemreméltók: 5:4, 5:0, 5:0, 5:0, 5:0. Meglepetésként halott a fiatalok e nagysílú szereplése, de aki játszott látta Lombost, Madarast és Karancsit, mindenki megtapsolta nagy technikai és taktikai tudásukért. Lombos most is a mezőny legjobbja volt, Madarasi nagy nyugalommal és még nagyobb taktikai érzékel nyerte mérkőzéseit, de kétségtelen, hogy a tekintélyes számú közönség kedvence Karancsi lett.

Ez a fiatal játékos, aki eddig ugy szólván ismeretlen volt, egyszerre az élre szökött. Minden sallangtól mentes játéka nagy nyugalma s annyit emlegetett gyilkos „bekhend” útjei valóban naggyá teszik.

Második helyen a Hirschgyár „a” csapata végzett, három győzelemmel és két vereséggel. A még fiatal egyesület játékosai így is szépet produkáltak s megérdemelten foglalták el a második helyet. Ferjanc, Salgó és Tuska voltak a csapat tagjai, akik valamennyien kiváló művelői a ping-pongnek. Ferjanc Lombosnak mindig méltó ellenfele volt.

Az SBTC „a”, Bellák, Bógenglück, Kretsch összeállítású csapatát az utolsó pillanatban fosztotta meg a SSE „a” csapata, a biztos második helytől. A szívszen küzdő fiúk nem sokkal maradtak társaik mögött, különösen Bellák, akinek mind a három SSE „b” játékosát sikerült legyőznie.

Csak a győzelem aránya szorította negyedik helyre a szintén három győzelemmel és két vereséggel végző SSE „a” csapatát. Az „öreg fiúk” Juhász, Kabos és Papp gyenge kezdés után szép finist vágtak ki.

Ötödik a Hirsch „b”, hatodik az SBTC „b” csapata lett.

Legnagyobb elismerés és dicséret illeti a díjat alapító egyesületet, mert e nemes gesztusával összehozta sportoló fiatalokat, de a legteljesebb dicséret illeti meg a verseny pontos és mintaszerű megrendezéseért is.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

5 Cs. 6 P.

LÁNGBÖRTÖN

21 felv.

Fősz: TIM Mc. COY.

Híradó.

7. Sz. 8. V.

Buster a Casanova
Fősz: Buster Keaton.

Halhatatlan szerelem.
Hangos dráma.

Jön!

Jön!

Kadettisasszony

Kezdet: csütörtökön 8, pénteken d. u. 4, fél 7 és 9
szombaton este 8, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 óra-kor.